

TAMPEREEN VESI LIKELAITOS

PALVELU- JA VUOSISUUNNITELMA 2021

Toiminnan kuvaus ja painopisteet

Tampereen Vesi Liikelaitos tuottaa toiminta-alueensa vesihuoltopalvelut liiketaloudellisin periaattein kaupunkistrategian ja johtokunnan vuosille 2020-2024 hyväksymän Tampereen Veden strategian mukaisesti.

Toiminnan tavoitteet

Talousarviossa asetetut toiminnan tavoitteet	Mittarit
Sairauspoissaolo- % ei nouse v. 2019 tasosta ja vakavien tapaturmien määrä laskee.	Sairauspoissaolojen ja 3pv tai enemmän työkyvyttömyyttä aiheuttaneiden tapaturmien määrän kehitys vuoteen 2019 verrattuna
Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus säilyvät korkealla tasolla.	Häiriötilanteiden määrän kehitys / verkoston pituus. Häiriömäärän tulee laskea suhteessa verkoston pituuteen. Kaupinojan vedenottamon tuotantovalmius 100 %.
Vesijohtoverkoston pitkän tähtäimen toimintavarmuudesta huolehditaan.	Verkoston keskimääräinen uusiutumisaika on alle 100 v.
Liikelaitoksen yhtiöittämisestä on tehty selvitys yhdessä omistajaohjauksyksikön kanssa.	Toimenpiteet ja toteutustilanne

Henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämiseen tähdätään työsuojelun ja työhyvinvoinnin johtamista parantamalla. Esimiesten ja johdon työsuojelun ja työhyvinvoinnin johtamisen osaamista kehitetään koulutuksella ja ohjeistuksilla. Henkilöstön hyvinvointia pidetään yllä koulutuksella, aktiivisella työtoiminnalla ja avoimella työyhteisöviestinnällä sekä yhteistyössä työterveyden kanssa.

Investointiprojektien johtamiseen panostetaan erityisesti suunnittelulla ja tarkemmalla raportoinnilla ja seurannalla sekä laitos- että verkostohankkeissa.

Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus säilytetään korkealla tasolla jatkamalla vesihuoltoverkostojen järjestelmällistä saneerausta, tehostamalla vedenkäsittelylaitosten puhdistusprosesseja sekä lisäämällä ja päivittämällä automaatiota. Kaupinojan vedenpuhdistuslaitoksen saneerauksessa edetään kesällä 2019 sovitun suunnitelman mukaisesti. Saneerausurakointi saadaan toteutettua vuoden 2021 aikana.

Uudistuneen organisaation myötä pystytään paremmin vastaamaan kaupungin kasvun edellyttämään verkostojen uudisrakentamiseen. Saneerausohjelmaa edelleen tehostamalla toteutetaan nykyisten verkostojen tavoitteenmukainen saneeraaminen tulevaisuudessa.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Tampereen Vesi Liikelaitoksen henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvällä tasolla. Toimintaympäristön muutoksista johtuen ammatillista osaamista on kuitenkin koko ajan kehitettävä. Tärkeimmiksi strategisiksi osaamisalueiksi on nostettu uudistuminen ja kehittyminen sekä johtaminen. Uudistumisessa painotetaan teknologisen kehityksen hyödyntämistä ja osallistumista yhteistyöhankkeisiin toisten vesilaitosten kanssa. Kehittymisen ja johtamisen yksi painopiste on projektien johtaminen sekä suunnittelu ja toteuttaminen. Tavoitteena on kehittää projektien hyviä käytäntöjä ja parantaa johtamista raportoinnin ja seurannan avulla. Johtamista vahvistaa selkeät toimintatavat, johdoryhmätyöskentely, esimiesten johtamisosaaminen sekä selkeä ja näkyvä viestintä. Esimiesten johtamistaidoissa painottuvat uudistamisen johtaminen ja henkilöstön arvostaminen. Ammatillisen osaamisen kehittämisessä korostuvat uusien sovellusten käytön hallinta, tietotekninen osaaminen yleisesti ja projektiosaaminen.

Talous

Tampereen Veden liikeylijäämätavoite vuodelle 2021 on 26,617 miljoonaa euroa. Peruspääoman korvaus vuodelle 2021 on 10,5 milj. euroa. Menokehitys pidetään maltillisena. Menokehityksen kasvu katetaan tuottavuutta parantamalla ja liikevaihtoa kasvattamalla. Investoinnit vuodelle 2021 ovat 21 milj. euroa, josta 15,5 milj. euroa kohdistuu vesi- ja viemäriverkostojen saneeraukseen ja laajennukseen ja 5,5 milj. euroa vedentuotannon ja jätevedenpuhdistuksen laitosrakentamiseen ja saneeraukseen.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2019	VS 2020	Enn. 2020	VS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	63 438	67 095	67 095	69 574	70 270	70 972	71 682
Valmistus omaan käyttöön	4 972	2 500	2 800	2 000	2 000	2 000	2 000
Liiketoiminnan muut tuotot	33	32	35	32	32	32	32
Materiaalit ja palvelut							
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-7 515	-8 215	-8 445	-9 359	-9 180	-9 190	-9 190
Palvelujen ostot	-12 326	-11 998	-10 930	-11 464	-12 000	-12 100	-12 200
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 821	-6 591	-6 750	-7 270	-7 340	-7 416	-7 490
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 436	-1 580	-1 614	-1 708	-1 713	-1 730	-1 748
Muut henkilösivukulut	-187	-253	-260	-283	-270	-273	-276
Poistot ja arvonalentumiset	-14 154	-12 500	-12 800	-13 000	-13 100	-13 100	-13 100
Liiketoiminnan muut kulut	-1 850	-2 119	-1 793	-1 906	-2 000	-2 100	-2 200
Liikeylijäämä (-alijäämä)	25 154	26 372	27 338	26 617	26 699	27 095	27 510
Rahoitustuotot ja -kulut							
Muut rahoitustuotot	12	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	14 665	15 872	16 838	16 117	16 199	16 595	17 010
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	14 665	15 872	16 838	16 117	16 199	16 595	17 010
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	938	0	0	896	896	896	896
Tuloverot	0	0	-88	-85	-85	-85	-85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15 602	15 872	16 750	16 928	17 010	17 406	17 821

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2019	VS 2020	Enn. 2020	VS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-25 788	-26 303	-21 318	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Nettoinvestoinnit	-25 788	-26 303	-21 318	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 547	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-24 242	-26 303	-21 318	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2019	VS 2020	Enn. 2020	VS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Liikelylijäämä (-alijäämä)	25 154	26 372	27 338	26 617	26 699	27 095	27 510
Poistot ja arvonalentumiset	14 154	12 500	12 800	13 000	13 100	13 100	13 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 489	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Tuloverot	0	0	0	-85	-85	-85	-85
Muut tulorahoituksen korjauserät	-3						
Toiminnan rahavirta yhteensä	28 816	28 372	29 638	29 032	29 214	29 610	30 025
Investointimenot	-25 788	-26 303	-21 318	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	1 547	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-24 242	-26 303	-21 318	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 574	2 069	8 320	8 032	8 214	8 610	9 025
Rahoituksen rahavirta							
Vaikutus maksuvalmiuteen	4 574	2 069	8 320	8 032	8 214	8 610	9 025
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 574	-2 069	-8 320	-8 032	-8 214	-8 610	-9 025
Vaikutus rahavaroihin	0	0	0	0	0	0	0

Investoinnit (1000 euroa)

VS 2021

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Kaupinojan saneerauksen loppuunsaattaminen 3 300

Rakennukset

Vedenjakelu / saneeraus 150
Hallinto- ja laitosrakennukset / saneeraus 335
Hallinto- ja laitosrakennukset / laajennus 365

Laitosrakentaminen / Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vedenjakelu / saneeraus 60
Hallinto- ja laitosrakennukset / saneeraus 500
Hallinto- ja laitosrakennukset / laajennus 790

Verkostorakentaminen / Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vedenjakeluverkosto / laajennus 5 578
Jätevesiverkosto / laajennus 3 928
Vedenjakeluverkosto / saneeraus 3 903
Jätevesiverkosto / saneeraus 2 093

NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ

21 000

Tuottavuuden parantaminen

Tampereen Vesi Liikelaitos parantaa tuottavuutta uutta teknologiaa hyödyntäen. Vuodelle 2021 on asetettu kolme tuottavuuden parantamiseen tähtäävää toimenpidekokonaisuutta. Jätevesiverkoston analytiikkapalveluiden käyttöönotto mahdollistaa jätevesiviemärin vuotomäärien selvittämisen pumppaamoalueittain ja siten parantaa verkostonsaneerauksen kohdistamista. Lisäksi se mahdollistaa mahdollisten viemäritukosten löytämisen mahdollisimman aikaisin pumppaamoiden valuma-alueilla ja jätevesiverkoston kapasiteetin riittävyyden tarkastelun. Toimenpidetasolla tämä edellyttää mallinnuspalvelun käyttöönottoa ja jäteveden laadun analysointia.

Energiatohokkuuden parantaminen on Tampereen Vedellä jatkuvaa toimintaa. Laitteiden (esim. pumppujen) uusinnan yhteydessä kiinnitetään huomiota niiden energiatohokkuuteen. Lisäksi optimoidaan laitteiden ajotapaa energiankulutuksen vähentämiseksi. Toimenpidetasolla vuonna 2021 otetaan käyttöön sähköinen energiankulutuksen seurantajärjestelmä, hankinnoissa panostetaan energiatohokkuuteen ja käynnistetään hanke, jossa optimoidaan vedenjakelua energiankulutuksen pohjalta.

Hankintatoiminnan uudelleen organisoinnilla pyritään selkeämmällä toimintamallilla kustannustehokkaampiin hankintoihin. Nyt hankinnat on hajautettu. Vuonna 2021 tähdätään hankintastrategian toteuttamiseen ja hankintamenettelyjen yhdenmukaistamiseen.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tarkoituksena on ennakoida ja hallita Tampereen Veden toimintaan liittyviä riskejä. Toimintaympäristön analyysi ja riskiprofiili on päivitetty syksyllä 2020 ja sen pohjalta on tunnistettu ja kuvattu Tampereen Veden strategiset, toiminnan ja talouden riskit sekä vahinkoriskit. Henkilöstön osaamisen turvaamiseksi on tehty osaamiskartoitukset kattavasti ja näiden perusteella on tunnistettu osaamistarpeet. Henkilöstökyselyiden perusteella saadaan tietoa esimerkiksi työn kuormittavuudesta ja voidaan suunnitella työhyvinvointia edistäviä keinoja. Vuonna 2020 hankintatoimen kehittämiseen on panostettu merkittävästi mm. laatimalla Tampereen Veden hankintastrategia vuosille 2020-2024, laatimalla toiminta- ja kehittämissuunnitelma vuosille 2020-2021 sekä rekrytoimalla hankintapäällikkö. Hankintatoimen kehittämistä jatketaan. Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronaviruspandemiasta johtuen, mihin liittyen Tampereen Vedessä on mm. päivitetty varautumissuunnitelmaa ja ohjeistettu erilaisia varautumistoimia, jotta yhteiskunnan kannalta kriittinen vesihuolto toimii myös poikkeusaikoina.